

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

(Vybraná část)

Krajský soud v Ostravě rozhodl v hlavním líčení dne 19. října 2006 v senátě složeném z předsedy senátu JUDr. Karla Gila a přísedících Jindřišky Kaniové a Jindřicha Bieleckého takto:

obžalovaný

JUDr. Věslav Nemeth

nar. 22. 6. 1956 v Karviné, advokát, bytem Praha 4 — Kunratice, ul. K Borovičku č. 30/5
78,

se pro skutek, že

v době od měsíce ledna roku 1998 do měsíce února roku 1999 v Praze i jinde, jako advokát a jeden ze spoluautorů vypracoval „Projekt snížení portfolio klasifikovaných aktiv českých bank s možností využití pro všechny finanční i průmyslové instituce“ a „Projekt snížení portfolio klasifikovaných aktiv banky“ s vědomím, že posléze uzavřené smlouvy povedou k tomu, že realizace „Projektu snížení portfolio klasifikovaných aktiv banky“ bude v konečné fázi financována samotnou Moravia Bankou, a.s., v úmyslu „opatřit Moravia Bance, a.s. výhodu tím, že realizací „Projektu snížení portfolio klasifikovaných aktiv banky“ dojde ke snížení objemu klasifikovaných aktiv banky, k snížení reálné potřeby tvorby opravných položek a k

zvýšení ukazatele kapitálové přiměřenosti banky, společnosti COX & DOUGLAS LIMITED se sídlem 7 Addison House, Grove End Road, St Johns Wood, London NW8 9EM, England neoprávněnou výhodou tím, že získá finanční prostředky, aniž by vykonala zprostředkovatelskou činnost specifikovanou ve smlouvách o zprostředkování a společnosti První hybernská, a.s. neoprávněnou výhodou tím, že získá finanční prostředky, aniž skutečně bude vykonávat činnost specifikovanou ve smlouvě o správě portfolio,

s vědomím, že Moravia Banka, a.s., společnost SILVERDIME LIMITED, sídlem 107, Stirling Road, London N22 5BN, England a společnost První hybernská, a.s. jsou společnostmi reálně podnikajícími ve shodném předmětu činnosti: obchodování s cennými papíry a pohledávkami,

znalý toho, že na úkor Moravia Banky, a.s., jež formou mezibankovní úločky zajistí splatnost úvěru, který bude Investiční a Poštovní bankou, a.s. poskytnut společnosti První hybernská, a.s., o níž věděl, že nebude schopna úvěr splatit a k uspokojení pohledávky Investiční a Poštovní banky, a.s. tak dojde z mezibankovní úločky Moravia Banky, a.s. u Investiční a Poštovní banky, a.s.,

srozuměn s tím, že společnost SILVERDIME LIMITED získá prospěch odpovídající reálné tržní ceně postupovaných aktiv,

na základě jednání se zástupci České národní banky ze dne 14.12. 1998 o „Projektu snížení portfolio klasifikovaných aktiv banky“ předloženém České národní bance dne

7.12. 1998 vědom si toho, že jim připravované smlouvy jsou v rozporu s „Projektem snížení portfolio klasifikovaných aktiv banky“ a že nebudou dodrženy podmínky realizace projektu stanovené auditorem Moravia Banky, a.s. společností ERNST & YOUNG AUDII, spol. s r.o., a to že riziko bude vyvedeno mimo banku, riziko ponese pouze společnost, která nesmí být nijak spojena s bankou, nebudou existovat jiné smlouvy spojené s projektem, všechny náklady projektu budou muset být zaúčtovány nejpozději v momentě prodeje a financování bude z jiných zdrojů než z banky,

vypracoval, vyjma smlouvy o úvěru č. 600198059, smlouvy o budoucích smlouvách o postoupení pohledávek, smlouvy o zřízení zástavního práva a dohody o nakládání s mezibankovní úločkou, texty dále uvedených uzavřených smluv, jež předložil zástupcům Moravia Banky, a.s.

kdy, mimo smlouvu o zprostředkování ze dne 28.1. 1998 mezi zprostředkovatelem COX & DOUGLAS LIMITED, zastoupenou Jiřím Musilem a zájemcem Moravia Bankou; a.s., zastoupenou předsedou představenstva obžalovaným Doc. Ing. Petrem Gerlichem, CSc. a místopředsedou představenstva obžalovaným Ing. Daliborem Kolčárkem, byly následně uzavřeny:

- smlouva o zprostředkování ze dne 4.1.1999 mezi zprostředkovatelem COX & DOUGLAS LIMITED, zastoupenou Jiřím Musilem a zájemcem Moravia Bankou, a.s., zastoupenou předsedou představenstva obžalovaným Doc. Ing. Petrem Gerlichem, CSc. a místopředsedou představenstva obžalovaným Ing. Jiřím Bartonem,
- smlouva o postoupení pohledávek ze dne 23.12. 1998 mezi postupitelem Moravia bankou, a.s., zastoupenou předsedou představenstva obžalovaným Doc. Ing. Petrem Gerlichem, CSc. a členem představenstva obžalovaným Ing. Daliborem

Kolčárkem a postupníkem SILVERDIME LIMITED, zastoupenou Markétou Robinson,

smlouva o koupi cenných papírů ze dne 23. 12. 1998 mezi prodávající Moravia Bankou a.s., zastoupenou předsedou představenstva obžalovaným Doc. Ing. Petrem Gerlichem, CSc. a členem představenstva obžalovaným Ing. Daliborem Kolčárkem a kupující SILVERDIME LIMITED, zastoupenou Markétou Robinson,

- smlouva o úplatném převodu listinných cenných papírů ze dne 23. 12. 1998 mezi převodcem Moravia Bankou, a.s., zastoupenou předsedou představenstva obžalovaným Doc. Ing. Petrem Gerlichem, CSc. a místopředsedou představenstva obžalovaným Ing. Daliborem Kolčárkem a nabyvatelem SILVERDIME LIMITED, zastoupenou Markétou Robinson,
- smlouva o správě portfolio pohledávek ze dne 23.12. 1998 mezi Moravia Bankou, a.s. zastoupenou předsedou představenstva obžalovaným Doc. Ing. Petrem Gerlichem, CSc. a členem představenstva obžalovaným Ing. Daliborem Kolčárkem a První hyberskou, a.s., zastoupenou předsedou představenstva Mgr. Jiřím Srbou, včetně dodatku č. 1 ze dne 23.12. 1998, dvě smlouvy o poskytování právních služeb ze dne 23.12.1998 mezi advokátem obžalovaným JUDr. Věslavem Nemethem a Moravia Bankou, a.s., zastoupenou předsedou představenstva obžalovaným Doc. Ing. Petrem Gerlichem, CSc. a členem představenstva obžalovaným Ing. Daliborem Kolčárkem,
- smlouva o úvěru č. 600198059 ze dne 28.12. 1998 mezi věřitelem Investiční a Poštovní bankou, a.s., IČO 45316619, zastoupenou předsedou představenstva Ing. Janem Klackem, CSc. a členem představenstva Ing. Alfrédem Šebkem a dlužníkem První hyberská, a.s., zastoupenou předsedou představenstva Mgr. Jiřím Srbou,
smlouva o budoucích smlouvách o postoupení pohledávek ze dne 23.12.1998 mezi budoucím postupitelem Investiční a Poštovní bankou, a.s., zastoupenou předsedou představenstva Ing. Janem Klackem, CSc. a členem představenstva Ing. Alfrédem Šebkem a budoucím postupníkem Moravia Bankou, a.s., zastoupenou předsedou představenstva obžalovaným Doc. Ing. Petrem Gerlichem, CSc. a členem představenstva obžalovaným Ing. Daliborem Kolčárkem, včetně dodatku ze dne 23.12. 1998,
smlouvá o zřízení zástavního práva k pohledávkám ze dne 28.12. 1998 mezi zástavním věřitelem Investiční a Poštovní bankou, a.s. zastoupenou předsedou představenstva Ing. Janem Klackem, CSc. a členem představenstva Ing. Alfrédem Šebkem a zástavcem SILVERDIME LIMITED, zastoupenou Jiřím Musilem,
dohoda o nakládání s mezibankovní úložkou ze dne 23.12. 1998 mezi Investiční a Poštovní bankou, a.s., zastupovanou předsedou představenstva Ing. Janem Klackem, CSc. a členem představenstva Ing. Alfrédem Šebkem a Moravia Bankou, a.s., zastoupenou předsedou představenstva obžalovaným Doc. Ing. Petrem Gerlichem, CSc. a členem představenstva obžalovaným Ing. Daliborem Kolčárkem,

načež v důsledku těchto smluv byly z Moravia Banky, a.s. vyvedeny do majetku společnosti SILVERDIME LIMITED klasifikovaná aktiva – pohledávky, akcie emitenta BKZ Vidnava, a.s. a obligace emitenta MULTISYS LEASING, a.s. – v celkové nominální hodnotě 512.240.037,- Kč a to za úplatu 500.000.000,- Kč, která byla společností SILVERDIME LIMITED zaplacená dílem v objemu 250.000.000,- Kč z

finančních prostředků získaných společností První hybernská, a.s. úvěrem od Investiční a Poštovní banky, a.s, dle smlouvy o úvěru č. 600198059 ze dne 28.12.1998, který společnost První hybernská, a.s. nebyla schopna věřiteli splatit a k jehož uhrazení dojde z mezibankovní úločky Moravia Banky, a.s. u Investiční a Poštovní banky, a.s. na podkladě uvedené dohody o nakládání s mezibankovní úložkou, a posléze úvěrem v částí 250.000.000,- Kč poskytnutých společnosti SILVERDIME LIMITED, dílem v objemu 250.000.000,- Kč z finančních prostředků, které Moravia Banka, a.s. jednak uhradila společně s COX & DOUGLAS LIMITED a První hybernská, a.s. na podkladě uvedené smlouvy o zprostředkování ze dne 4.1. 1999 a uvedené smlouvy o správě portfolia pohledávek ze dne 23.12.1998, aniž by protistranou byla vykonána činnost specifikovaná v těchto smlouvách, a jednak uhradila obžalovanému JUDr. Věslavu Nemethovi jako C:platbu dle dvou uvedených smluv o poskytování právních služeb ze dne 23.12. 1998 a jež obžalovaný JUDr. Věslav Nemeth, dle předchozí dohody s obžalovaným Mgr. Jiřím Baronem převedl na bankovní účet společnosti COX & DOUGLAS LIMITED a tato společnost pak na bankovní účet společnosti SILVERDIME LIMITED,

načež následkem popsaných operací byla skutečnost, že veškeré náklady „Projektů snížení portfolia klasifikovaných aktiv banky“ byly financovány Moravia Bankou, a.s. a na úkor Moravia Banky, a.s. se sídlem ve Frýdku-Místku na ul. Palackého č. 133 tak získala společnost SILVERDIME LIMITED prospěch ve výši 239.966.000,- Kč,

t e d y p r ý

úmyslně zosnovai spáchání trestného činu jiným, který v úmyslu opatřit jinému výhodu a prospěch, jako člen orgánu a účastník na podnikání více organizací se stejným předmětem činnosti, dal popud k uzavření smlouvy na úkor jedné z nich a získal pro jiného prospěch velkého rozsahu,

čímž měl spáchat

trestný čin zneužívání informací v obchodním styku podle § 128 odst. 2, odst. 4 tr. zák. účastenstvím ve formě organizátorství podle § 10 odst. 1 písm. a) tr. zák.

podle § 226 písm. b) tr.ř. **z p r o š t ' u j e o b ž a l o b y , k d y ž v**
ž a l o b n í m n á v r h u o z n a č e n ý s k u t e k n e n í t r e s t n ý m č i n e m .

O d ů v o d n ě n í

V bodě 12, obžaloby Vrchního státního zastupitelství v Olomouci, pobočka v Ostravě, sp.zn. 4VZv 1/2000, byl obžalovaný JUDr. Věslav Nemeth stíhán pro trestný čin zneužívání informací v obchodním styku podle § 128 odst. 2, odst. 4 tr. zák., a to účastenstvím ve formě organizátorství podle § 10 odst. 1 písm. a) tr. zák. V bodě 13. téže obžaloby se měl obž. Mgr. Baron dopustit trestného činu zneužívání informací v obchodním styku podle § 128 odst. 2 , odst. 4 tr. zák. V bodě 14. uvedené obžaloby se pak měli obžalovaní Ing. Jiří Barton, Ing. Petr Gerlich, Ing. Josef Karas, Ing. Dalibor Kolčárek a Mgr. Pavel Vyvíjal dopustit trestného činu zneužívání informací v obchodním styku podle § 128 odst. 2, odst. 4 tr. zák. účastenstvím ve formě pomoci podle § 10 odst. 1 písm. c) tr. zák. Pokud jde o popis těchto skutků, zde s ohledem na jejich rozsáhlost soud odkazuje na výrok rozsudku v bodech XVI., XVII. XVIII.

I zde lze konstatovat, že se skutky, resp. skutek, když ve své podstatě jde o jeden skutek v obžalobě popsán tak, že měl vyjadřovat podíl jednotlivých skupin obžalovaných, stal. Byly totiž zachovány podstatné rysy, zejména objektivní stránky, takže nejsou pochybnosti o tom, že zůstala zachována totožnost skutku. Je skutečně pravdou, že v prosinci 1998 obžalovaní Ing. Barton, Ing. Gerlich, Ing. Karas, Ing. Kolčárek a Mgr. Vyvíjal byli členy představenstva Moravia Banky a byli seznámeni s projektem snížení portfolio klasifikovaných aktiv banky a s textem smluv k realizaci projektu. Lze připustit i to, že na realizaci projektu se přinejmenším zčásti

financováním podílela Moravia Banka. Je též pravdou, že transakcí měla Moravia Bance vzniknout výhoda spočívající především ve snížené objemu klasifikovaných aktiv banky, snížení reálné potřeby tvorby opravných položek a zvýšení ukazatele kapitálové přiměřenosti banky. Též je pravdou, že společnosti COX & DOUGLAS LIMITED a SILVERDIME LIMITED přinejmenším v první fázi získaly finanční prostředky. Lze akceptovat i to, že mezibankovní úložka Moravia Banky u Investiční a Poštovní banky měla vliv na poskytnutí úvěru První hyberské. Lze akceptovat i tvrzení o vědomí obžalovaných o podmínkách společnosti ERNST & YOUNG k sekuritizaci. Též je pravdou, že obžalovaní projekt snížení portfolio klasifikovaných

aktiv schválili, a že došlo k uzavření série smluv, které jsou specifikovány jak

v obžalobě, tak ve výroku rozsudku. Rovněž odpovídá skutečnosti, že do majetku SILVERDIME LIMITED byly vyvedeny pohledávky, akcie a obligace dle výroku rozsudku, přičemž platby SILVERDIME LIMITED pocházely mj. od První hyberské a od dalších subjektů specifikovaných v obžalobě, a že prostředky byly převáděny na bankovní účty společnosti COX & DOUGLAS a SILVERDIME LIMITED. Též odpovídá realitě; že na zmíněné transakci se podílel obž. Mgr. Baron, který měl piné

moci k jednání za účastníky transakcí, byl ve funkci předsedy dozorčí rady banky a též se podílel na vypracování projektů. I on znal podstatné údaje týkající se jednotlivých smluv a převodu finančních prostředků. Stejně tak v základních rysech odpovídá role JUDr. Nemetha, který byl advokátem a podílel se na vypracování zmíněných projektů. I on znal podstatné údaje celé transakce a vypracoval, případně

se podílel, na zpracování série smluv uvedených ve výroku rozsudku. Rovněž tak provedl převody některých plateb.

Soud však dospěl k závěru, že zmíněné skutky nejsou trestnými činy. Dle obžaloby Mgr. Baron jednal v úmyslu opatřit jinému výhodu a prospěch jako člen orgánu a účastník na podnikání více organizací se stejným předmětem činnosti, dal popud k uzavření smlouvy na úkor jedné z nich a získal pro jiného prospěch velkého rozsahu. JUDr. Nemeth měl být účastníkem, jakožto organizátor a ostatní obžalovaní, tedy Ing. Barton, Ing. Gerlich, Ing. Karas, Ing. Kolčárek a Mgr. Vyvíjal měli být pomocníky. Není sporu o tom, že všichni obžalovaní jednali v úmyslu opatřit jinému, a to konkrétně Moravia Bance, výhodu, event. prospěch. Jednak byli na dalším chodu banky existenčně či přinejmenším materiálně závislí a jednak pociťovali odpovědnost za další činnost banky jak vůči jejím akcionářům, tak osobám at' již fyzickým, či právnickým, které do ní vložily své finanční prostředky. Lze souhlasit s tím, že

jednali především ve snaze snížit objem klasifikovaných aktiv

banky, reálnou potřebu tvorby opravných položek a zachovat ukazatel kapitálové přiměřenosti banky nad 8%. Zde nutno vidět podstatný fakt, že k sekuritizaci, přesněji snad řečeno odprodeji pohledávek a cenných papírů, nepřistoupili z nějaké svévole či bezdůvodně, ale jednalo se v podstatě o ekonomickou nutnost. Pokud byl prezentován názor, že neměli sekuritizaci provádět, tak jednak je třeba uvést, že jiná

forma prodeje bez negativních dopadů na banku nebyla možná a kdyby zůstali

nečinní, mělo by to s největší pravděpodobností za následek zákrok ČNB a nucenou správu, konkurzní řízení, v podstatě tedy zánik banky jako takové. Nelze samozřejmě říci, zda by toto bylo pro akcionáře a především vkladatele banky pozitivní, či negativní. Jak bylo potvrzeno, nejen výpověďmi obžalovaných, ale např. i znaleckými posudky, tak sekuritizace byla, samozřejmě kromě nevhodné úvěrové politiky banky, prakticky vynucena též tím, že Česká národní banka postupně upravovala a zpříšňovala podmínky tvorby opravných položek a kapitálové přiměřenosti bank. Zejména opatření ČNB, dle kterého bylo nutno tvořit opravné položky ke

klasifikovaným aktivům zajištěným nemovitostmi, mělo pro Moravia Banku velmi negativní dopad. Soud připouští, že obž. Mgr. Baron byl účastníkem na podnikání a členem orgánů více organizací, když fakticky jednal zejména za První hyberskou a SILVERDIME LIMITED a též působil v představenstvu Moravia Banky. Lze akceptovat i to, že Moravia Banka, SILVERDIME LIMITED a První hyberská skutečně v tomto případě reálně podnikaly ve shodném předmětu činnosti, a to obchodování cennými papíry a pohledávkami. Nelze však tvrdit, že by došlo k uzavření smlouvy na úkor některého ze subjektů, který na transakci participoval a že by byl získán pro někoho prospěch velkého rozsahu.

Nelze však jednoznačně tvrdit, že by Mgr. Baron či jiní obžalovaní věděli, že První hyberská nebude schopna úvěr od Investiční a Poštovní banky splatit a k uspokojení pohledávky IPB dojde z mezibankovní úločky Moravia Banky u IPB. Tato alternativa byla sice možná, nikoliv však jediná a jistá. Konečně lze poukázat na to, že mezibankovní úložka byla Moravia Bance vrácena, byť zřejmě proto, že jednak tato byla v konkurzu a jednak uplynula doba, na kterou byla uložena. Nelze však vyloučit možnost, že by První hyberská přinejmenším část úvěru, případně i celý uhradila, např. z prodeje svých aktiv z jiného úvěru od jiného peněžního ústavu či půjčky od jiného subjektu z prostředků zahraničního či tuzemského investora, příp. že by došlo, jak bylo nejen u Moravia Banky typické, k prodloužení, revolvingu, restrukturalizaci apod. předmětného úvěru. Část dluhu též mohla být hrazena z peněží za prodej pohledávek, či aktiv, které První hyberská spravovala. Stejně tak soud neakceptoval tvrzení, že společnost SILVERDIME LIMITED získala prospěch odpovídající reálné tržní ceně postupovaných aktiv. Nejde jen o skutečnost, že ani jeden ze zpracovaných znaleckých posudků prospěch u této společnosti nepotvrdil, ale i o poměrně jednoduché hodnocení situace této společnosti. Je pravdou, že SILVERDIME LIMITED do transakce nevložila vlastní finanční prostředky, když aktiva uhradila z financí, které se k ní přes další subjekty dostaly od původního plátce, tedy přes Moravia Banku, resp. z IPB a z půjčky První hyberské, ale na druhé straně je třeba vidět skutečnost, že této společnosti zůstal závazek uhradit První hyberské půjčku 250 mil. Kč, tedy částku

nepochybně vyšší než reálná tržní cena postupovaných aktiv. Za této situace nelze o prospěchu této společnosti hovořit.

Dále soud vycházel z toho, že předmětný projekt byl realizován v době, kdy s obdobnými transakcemi na území ČR nebyly zkušenosti, každá banka si hledala vlastní cestu a nebyla zákonná či jiná kritéria, která by přesněji tuto oblast upravovala. Mgr. Baron a členové představenstva Moravia Banky se mohli oprávněně domnívat, že postupují v souladu se zákonem, když realizovali smlouvy připravené kvalifikovaným právníkem, tedy JUDr. Nemethem či jeho advokátní kanceláří. O absenci protiprávnosti předmětného postupu svědčí i skutečnost, že o transakci musela vědět auditorská společnost ERNST & YOUNG, která musela znát nejen obecný projekt, ale i jeho konkrétní realizaci, přesto nezasáhla a vydala výrok bez výhrad. Pokud jde o tzv. čtyři podmínky sekuritizace dle požadavku auditora zachycené v záznamu ČNB, tak ty samozřejmě nebyly pro vedení banky závazné, což konečně ve svém vyjádření potvrdila i ČNB. Za této situace pochopitelně nelze vycházet z toho, že závazná byla „gentlemanská dohoda“. Kromě toho v podstatě riziko bylo vyvedeno mimo banku a nesla její společnost nespojená s bankou. Existence jiných smluv spojených s projektem neměla prakticky význam. Sporné je pouze zaúčtování nákladů projektů a především, zda financování bylo z jiných zdrojů

než z banky. Jak již bylo shora uvedeno, není pravdivé tvrzení, že by společnost SILVERDIME LIMITED získala na úkor Moravia Banky prospěch ve výši cca 240 mil. Kč, když peníze, které SILVERDIME LIMITED získala z půjčky od První hyberské, ihned investovala do nákupu aktiv Moravia Banky a zůstal jí závazek prostředky vrátit. Lze samozřejmě akceptovat tvrzení obžaloby, že přinejmenším zčásti a v podstatě nepřímou sekuritizaci financovala Moravia Banka, což však nebylo zakázáno, že smlouvy byly na úkor Moravia Banky mlze tvrdit ani s ohledem na závěr znaleckého posudku společnosti A-CONSULT PLUS, dle kterého vznikla škoda cca 25 mil. Kč. Vždyť hned další posudek společnosti INFO 7 tvrdí, že škoda nevznikla. Už s ohledem na tuto situaci lze obžalovaným nějaké zavinění škody stěží klást za vinu. Podle názoru soudu částka 25 mil. Kč škodou není s ohledem na to, že sekuritizace v podstatě jako každá transakce vyžadovala nějaké náklady a částka 250 mil. Kč v poměru 500 mil. Kč není nepřiměřenou. Vždyť kdyby obžalovaní prodali aktiva za reálnou hodnotu, jejich ztráty a tedy škoda, by byla mnohonásobně vyšší. Soud též poukazuje na to, že se nejednalo čistě o rozhodnutí obžalovaných, když postup byl projednán a schválen dozorčí radou Moravia Banky.

Soud dále poukazuje na to, že právo musí být předvídatelné a platí zásada presumpce nevinny, jakož i to, že co není výslovně zakázáno, nutno chápat za dovolené. Ve věci tzv. sekuritizace šlo o složitou a neobvyklou ekonomickou transakci, na kterou panovaly různé názory i kvalifikovaných odborníků, což je zřejmé z výpovědí svědků, znalců, listinných důkazů i odborných vyjádření. I toto bral soud v potaz při rozhodování o otázce trestnosti, když opačný postup by vedl k nedůvodné kriminalizaci a odpovědnosti pouze za následek.

Lze poukázat na výpověď svědka Ing. Miloslavy Haly ze společnosti ERNST & YOUNG, dle kterého i kdyby podmínky stanovené auditorem byly porušeny a bylo to adekvátním způsobem zaúčtováno, tak tento postup nebyl zakázán. Dále nutno zdůraznit jeho tvrzení, že posuzování nových úvěrů nemuselo být automaticky provázáno jejich klasifikováním, když záleželo na bonitě dlužníka a totéž platí o opravných položkách. Podle svědka je složité specifikovat, zda a co z tzv. sekuritizace banka financovala z vlastních a co z cizích zdrojů. Dle tohoto svědka měla sekuritizace pozitivní vliv na vkladatele. Pokud banka

kupujícím část peněz na klasifikovaná aktiva půjčila, tak to nebylo ničím zakázáno. Ing. Karel Haushalter z IPB vyslovil mj. názor, že při tzv. sekuritizaci šlo o časové rozlišení odpisu pohledávek a banka by ze své činnosti byla schopna pokrýt ztráty do šesti let. Významná je výpověď svědka Ing. Jána Jindřicha, auditora společnosti ERNST & YOUNG. Svědek prezentoval nejprve názor, že projekt sekuritizace byl financován v rozporu s původním projektem, a že nebyl v souladu s jejich chápáním. Moravia Banka si obchod profinancovala z vlastních zdrojů. Konkrétním výsledkem realizace bylo oddálení ztráty z pochybných úvěrů do budoucna. U hlavního líčení však již svědek tvrdil, že když měl k dispozici všechny smlouvy, tak nezjistil nic, co by projektu odporovalo. Podstatný vliv na hodnocení sekuritizace má vrácení mezibankovní úložky z IPB Moravia Bance. Nelze jednoznačně a jednoduše specifikovat, o jakou částku by měly být navýšeny opravné položky v bance za situace, že sekuritizace byla provedena předmětným způsobem. V takových případech byly diskuze a rozpory i mezi jednotlivými auditory a mezi zástupci ČNB. Nutno zdůraznit skutečnost, že i dle svědka mezibankovní úložka byla uvedena již v obecném projektu.

Z výpovědi svědkyně Boženy Kneblové, jakož i z listinných důkazů bylo prokázáno, že vykazované transakce, včetně smluv a příslušných převodů, byly zahrnuty do účetnictví. Z výpovědi svědka Jiřího Musila soud považuje za podstatné to, že společnosti COX & DOUGLAS a SILVERDIME LIMITED skutečně existovaly, což je konečně potvrzeno i řadou listinných důkazů. Pokud jde o konkrétní popis jednotlivých transakcí, kromě listinných důkazů soud odkazuje na výpověď svědka Mgr. Františka Veličky. Podle výpovědi ing. Karla Gabrhela z ČNB Moravia Banka vědomě zkreslila výsledky roku 1998, když popsáním způsobem provedením odkupu problémových aktiv snížila objem klasifikovaných aktiv a reálnou tvorbu opravných položek. Svědek však připustil, že takovým způsobem si banka počínat mohla, když to nebylo zakázáno, ale měla být věrně zobrazena ekonomická podstata transakce. Banka měla svou situaci před regulátorem, tedy ČNB, zakryt. Dle tohoto svědka nelze označit subjekt, který by měl z operace ekonomický prospěch. Bance rovněž nic nezakazovalo poskytnout prostředky na odkup nebonitních aktiv. Výpověď svědka Ing. Vladimíra Krejčí z ČNB vyzněla obdobně s tím, že sekuritizace takovým způsobem provedena být mohla, ale měla být řádně vykázána.

Dále lze poukázat na odborné vyjádření prof. Bělohlávka, dle kterého měla sekuritizace pro Moravia Banku veskrze pozitivní důsledky. Projekt byl dodržen, avšak pouze částečně a v rámci možností. Z důvodu zásahu ze strany ČNB ten nebyl dokončen v plném rozsahu. Místo prodaných aktiv získala banka aktiva jednoznačně kvalitnější, a to hotovost, případně nové pohledávky. Nelze jednoznačně tvrdit, že by mezibankovní úložka byla vysloveně zajišťovacím institutem. Výslovně konstatuje, že banka neporušila § 12 a další zákona o bankách. Odborné vyjádření dokonce vyslovuje názor, že bylo povinností vedoucích funkcionářů Moravia Banky takto postupovat s odkazem na ust. § 194 odst. 5 obchodního zákoníku. Projekt byl v zásadě úspěšný a tvrzení o neúspěšnosti je v rovině spekulací. Šlo o projekt dobrý a modelovou cestou jak problematickou situaci vyřešit a Moravia Banku ekonomicky ozdravit.

Znalecký posudek České znalecké, a.s., též tvrdí, že transakce byla pro Moravia Banku jednoznačně výhodná. Při analýze všech souvisejících smluv se však již projekt jeví hůře s tím, že šlo v podstatě o sebefinancování. I tento posudek uvádí, že nelze uvést, zda předmětnou transakcí vznikl prospěch nějakému subjektu. Z posudku též

vyplývá, že jiná forma sekuritizace s ohledem na konkrétní podmínky v ČR prakticky nebyla možná. Dle posudku BOHEMIA EXPERTS, s.r.o., rovněž nelze nějaký prospěch stanovit. Dopady provedené transakce na Moravia Banku i tento posudek hodnotí kladně. Též úplata ze smlouvy o zprostředkování mezi fVloravia Bankou a společností COX & DOUGLAS byla přiměřená. Pokud Moravia Banka realizovala v období let 1998 a 1999 ztrátu, tak ta vyplynula z její předchozí činnosti, nikoliv z provedení projektu snížení portfolio klasifikovaných aktiv. Realizace projektu tedy neproběhla na úkor Moravia Banky. Tvzení o majetkové újmě Moravia Banky 25 mil. Kč je považováno za neúpiné, zavádějící a nevhodné pro určování újmy, či prospěchu z projektu. Není počítáno s vrácením mezibankovní úločky s pinou hodnotou pohledávky z mezibankovní úločky a z pohledávky ze správy portfolio aktiv. I ze závěrů tohoto posudku je zřejmé, že banka musela zvolit tuto velmi složitou transakci v podstatě proto, aby mohla přežít. Nelze jednoznačně tvrdit, že došlo ke zkreslení účetnictví za situace, když účetnictví projekt správně zachytilo, a to včetně smluv a souvisejících peněžních toků.

Pokud jde o znalecký posudek INFO 7, zde je jednoznačně uvedeno, že společnosti COX & DOUGLAS, SILVERDIME LIMITED, První hyberská a též AK JUDr. Nemetha nezískaly v rámci projektu snížení portfolio klasifikovaných aktiv banky prospěch. Soud zdůrazňuje skutečnost, že i tento posudek tvrdí, že Moravia Bance ztráta nevznikla v souvislosti se sekuritizací, ale daleko dříve. Ani tento posudek nesouhlasí s tvrzením A-CONSULTU, že Moravia Bance vznikla škoda 25 mil. Kč, když operace měla být neutrální a jedinou újmou by mohly být transakční náklady, které byly na sekuritizaci vyloženy. Podle posudku došlo ke zkreslení hospodářského výsledku banky a byly vykazovány fiktivní výnosy, přičemž zkreslení bylo účtováno postupně. Pak bylo upřesněno, že rozdíl oproti realitě nebyl z hlediska účetnictví, ale z hlediska výkazů pro ČNB. Znalec však nezkoumal, zda šlo o zkreslení legální, či nelegální. Cestou velmi komplikované transakce došlo ke změně reality a realita pak byla pravdivě vykázána. Skutečně došlo k tomu, že objektivně byly uzavřeny nějaké smlouvy, ty byly realizovány a vykázány, změnili se vlastníci, došlo k toku peněz. Celá změna reality byla dělána ne proto, aby se změnila sama realita, ta byla neutrální, ale jen proto, aby se mohla vykázat jiná čísla. Zkreslení prý" bylo dosaženo normálními standardními prostředky a ohrožení majetkových práv třetích osob nelze konstatovat.

Znalecký posudek ústavu A-CONSULT PLUS, který ovšem soud hodnotil volně jako kterýkoliv jiný důkaz, pak uvádí rovněž, že ze strany Moravia Banky šlo o snahu zkreslit, přesněji řečeno vylepšit výsledky hospodaření, tedy zmenšit ztrátu Moravia Banky, která je vykazována navenek vůči klientům, akcionářům a orgánům dohledu. Majetkovou újmu tento posudek stanovil na nejméně 25.060.000,- Kč, tedy tržní hodnotu aktiv postoupených ze společnosti Moravia Banka na společnost SILVERDIME LIMITED. Posudek též tvrdí, že samotné odkoupení nepříliš kvalitních aktiv z Moravia Banky nebylo příčinou nepravdivého vylepšení obrazu Moravia Banky vykazovaného účetnictví. Posudek zdůrazňuje, že proces sekuritizace byl zcela financován z vlastních prostředků Moravia Banky. Majetková újma by Moravia Bance z projektu sekuritizace vznikla, pokud by na ni nebyl prohlášen konkurz a nedošlo by k vrácení mezibankovní úločky 300.000.000,- Kč. I tento posudek potvrzuje, že nelze specifikovat majetkový prospěch u SILVERDIME LIMITED, COX & DOUGLAS, První hyberská či AK JUDr. Nemetha. Znalecký posudek však připouští, že zmíněné společnosti poskytly službu Moravia Bance a měly nárok na přiměřený podnikatelský zisk. Jinak bylo rozvedeno, že samotná transakce neznamena nutně zkreslení přírůstku hospodářského výsledku Moravia banky tak, jak je vykazován v účetnictví. Byl sice zkreslen obraz poskytnutý Moravia Bankou ČNB o celé operaci, avšak nemusel být zkreslen hospodářský výsledek Moravia Banky, tak jak je vykazován v účetnictví.

Subjektem, který" je oprávněn posuzovat pravdivost a věrnost informací zobrazovaných v účetnictví se skutečným stavem, je auditor. Různí auditoři by k chápání předmětné problematiky mohli přistupovat různě: Nakonec znalec shrnul, že nenalezl doklady o tom, že by hospodářský výsledek Moravia Banky byl díky odkupu aktiv do SILVERDIME LIMITED zkreslen, tedy že by nepravdivým způsobem zachycoval ekonomickou realitu tak, jak je tato chápána a odrážena v účetnictví. Informace poskytované ČNB sice nebyly úpiné, nicméně na výši vykazovaného hospodářského výsledku v účetnictví to nemá vliv. Znalec nemohl jednoznačně zodpovědět, zda vytvořený obraz hospodaření odpovídá realitě nebo ne. Auditor však s ním byl spokojen. Transakce byla reálná, když docházelo k toku peněz i k přechodu aktiv.

Jak již bylo uvedeno shora, nemůže se ve věci jednat o trestný čin zneužívání informací v obchodním styku podle § 128 odst. 2 tr. zák., když smlouvy nebyly uzavřeny na úkor Moravia Banky či jiného subjektu. Rovněž nebyl získán prospěch pro jiného. Jediný, kdo ve věci získal výhodu, byla Moravia Banka. Stěžlí Ize akceptovat tvrzení, že měla získat výhodu a zároveň uzavřené smlouvy byly na její úkor. To samo o sobě nemá logiku. Jelikož shora uvedené skutky, které se staly, nejsou trestnými činy, rozhodl soud i v tomto případě o zproštění dle § 226 písm. b) tr.ř. Dále se poznamenává, že soud zkoumal, zda nedošlo k naplnění zákonných znaků jiného či jiných trestných činů. I zde závěr je negativní. Nemůže jít o trestný čin zkreslování údajů o stavu hospodaření a jmění dle § 125 odst. 1 tr. zák. Muselo by dojít k tomu, že v účetních knihách, v zápisech nebo jiných dokladech jsou uvedeny nepravdivé nebo hrubě zkreslující údaje. K tomu však nedošlo, když účetnictví a výkaznictví zachycovalo obraz reality, tedy účtováno bylo o tom, co bylo skutečně realizováno, tedy o uzavřených smlouvách mezi reálně existujícími subjekty a o platbách, které reálně proběhly. Tvrzení, že i poskytnutí neúpiných údajů ČNB je trestným činem dle § 125 tr. zák., by vedlo k neodůvodněnému rozšíření trestní represe. Soud se domnívá, že obžalovaní si byli vědomi toho, že přímé zkreslování údajů o stavu hospodaření a jmění Ize postihovat, takže mj. i proto (samozřejmě kromě rozhodujících ekonomických důvodů) vytvořili poměrně složitý mechanismus, kterým v podstatě se přímému zkreslení vyhnuli, či jej obešli. Navíc nelze ani tvrdit, že by došlo k ohrožení majetkových práv jiných subjektů. Stejně tak nepřipadalo v úvahu včasné a řádné vyměření daně, když Moravia Banka byla dlouhodobě ve ztrátě a navíc je zřejmé, že pokud snížili vykazování ztrát, mohlo se to v daňové oblasti projevit jen pozitivně. Stejně tak nebyla naplněna skutková podstata trestného činu porušování závazných pravidel hospodářského styku dle § 127 tr. zák., když nedošlo k neoprávněným výhodám ve značném rozsahu a především nebylo zjištěno, že by obžalovaní porušili pravidla hospodářského styku stanovená obecně závazným právním předpisem. Rovněž nemůže jít o trestný čin porušování povinností při správě cizího majetku dle § 255 tr. zák., když nelze tvrdit, že by jinému byla způsobena škoda, když nelze jednoznačně vycházet pouze ze znaleckého posudku A-CONSUL-FU. Dále nebylo prokázáno, že by porušili obžalovaní své zákonné povinnosti, naopak dle některých závěrů ze znaleckých posudků bylo jejich povinností v podstatě sekuritizaci provést. Proto jiný než zprošťující výrok nebyl možný.

Poučení

Proti tomuto rozsudku lze podat odvolání do osmi dnů od doručení stejnopisu jeho písemného vyhotovení u Krajského soudu v Ostravě. O odvolání rozhoduje Vrchní soud v Olomouci. Odvolání musí být v uvedené lhůtě odůvodněno tak, aby bylo patrné, ve kterých výrocih je rozsudek napadán, jaké vady jsou vytýkány rozsudku, či řízení, které rozsudku předcházelo, přičemž státní, zástupce je povinen v odvolání uvést, zda jej podává, byť i zčásti, ve prospěch nebo v neprospěch obžalovaného.

Odvolání lze opřít i o nové skutečnosti a důkazy. Rozsudek může odvoláním napadnout státní zástupce pro nesprávnost kteréhokoliv výroku, obžalovaný pak pro nesprávnost výroku, který se ho přímo dotýká a poškozený v případě, že uplatnil nárok na náhradu škody, pro nesprávnost výroku o náhradě škody. Osoba oprávněná napadat rozsudek jej může napadnout také proto, že určitý výrok učiněn nebyl, jakož i pro porušení ustanovení o řízení předcházejícím rozsudku, jestliže toto porušení mohlo způsobit, že výrok je nesprávný nebo chybí. Odvolání již nemohou podat osoby, které se tohoto práva výslovně vzdaly.

Krajský soud v Ostravě
dne 19. 10. 2006

Za správnost vyhotovení:

Alena Kotlářová

JUDr. Karel Gil, v.r.
předseda senátu